

REGALIARVM TRACTATVS
EMINENTISSIMO,
ET REVERENDISSIMO,
 ALEXANDRO BICHIO EPISCOPO
 CARPECTORACTEN. S.R.E. CARDINALI
 DICATVS.

AVCTORE NOBILIDONACACIO DERIPOLL
 OLIM IN ANTIQVISSIMA SERTORIANA OSCENSI
 Vniuersitate postea in Barcinonensi Legum
 Interprete.

Anno,

Alexander Bichius Episcopus Carpentoractensis, S. R. E. Cardinalis.

*Expedido por Comi
 sion del T.º Tribunal
 de me Conceda a
 el Sr. de mi Estudio
 Madrid y Junio 15
 de 1719
 D. D. de Santa
 J. Manriquez*

1644

CVM LICENTIA BARCINONENSIS

Ex Prælo Gabrielis Nogues, in Vico Sancti Dominici. Expensis
 Francisci Menescal, Mercatoris Bibliopole, & Gabrielis
 Nogues Typographi.

Errata inter excudendum sich expende.

Pagina prima, columna prima, linea duodecima, competent, lege competunt,
 & lin. 23. locum tenens, lege locum tenens, Pag. 2. col. 2. in fine specialite, le-
 ge specialiter. Pag. 2. col. 1. lin. 8. lex. lege textus, Pag. 4. col. 2. lin. 38. multarú. le-
 gem multarum. Pag. 5. col. 1. lin. 20. cognosceio, lege cognoscendi. Pag. 6. col. 5.
 lin. 20. intestesto, lege intellecto, & col. 2. lin. 4. Carolus, lege Ludouicus. Pag. 7.
 col. 1. lin. 11. ebbligarunt, lege obligarunt, & col. 2. lin. 45. inceperit, lege incepe-
 rint. Pag. 9. col. 2. lin. 41. sequi, lege sequen. Pag. 10. col. 1. lin. 36. Comitís, lege
 Comites. & col. 2. lin. 15. possit, lege possint. Pag. 12. col. 1. lin. 29. gemnis, lege
 gemmis, & lin. 34. Mench leg. Menchaca, & col. 2. lin. 5. naturalie, lege natura-
 lia, & lin. 9. obligaues, lege obligauit, & lin. 13. liberam, lege liberum. Pag. 13.
 col. 2. lin. 6. (titulo 20.) abundas, & lin. 10. titu, asde 10. à dum 46. Pag. 14. col. 2.
 lin. 31. allum, lege alium. Pag. 16. col. 2. lin. 45. cum lege Cumanus. Pag. 21. col. 2.
 lin. 33. poterat, lege poterant. Pag. 18. col. 2. lin. 28. vbi, lege ibi. Pag. 21. col. 1.
 lin. 4. fit. lege sit. Pag. 23. col. 2. lin. 11. finament, lege finalmet. Pag. 25. col. 2. lin. 26
 diuersificat, lege diuersificat. Pag. 26. col. 1. lin. 9. post dictionem cresti adde à.
 Pag. 27. col. 1. lin. 16. ad cam, lege ad cam. Pag. 28. col. 2. lin. 7. fit, lege sit. Pag. 31.
 col. 2. lin. 2. Concellaris. leg. Cancellariæ, & lin. 15. 16. 23. lego 16. 22. Pag. 33. col. 2.
 lin. 2. exercetui, lege exerceri. Pag. 34. lin. 3. cor, lege cot. Pag. 36. col. 1. lin. penul.
 alios per cum allegatos, lege alij per cum allegati. Pag. 38. col. 1. lin. 11. en. demo-
 nis, lege Eudemonis, Pag. 39. col. 1. lin. 2. Ludouici, lege Ludouicus. Pag. 41. col. 2.
 lin. 13. Pontificium, lege Pontificum, & lin. 34. Ecclesiadiaz, lege Ecclesiæ. Pag. 45.
 col. 1. lin. 45. remunebat, lege remanebat. Pag. 46. col. 2. lin. penul. mol. lege molle,
 & lin. vltima soleuant, lege soluant. Pag. 47. col. 2. lin. penul. extrinsecus, lege ex-
 trinsecis. & lin. 39. comprehenduntur, lege cõprehendantur. Pag. 48. col. 2. lin. 31
 post dictionem quin, adde non. Pag. 51. col. 2. lin. 45. post dictionem in hieme ad-
 de non. Pag. 55. col. 1. lin. 40. dictio cum abundat, & lin. 45. referrentur, lege re-
 feruntur, Pag. 57. col. 2. lig. 29. amne, lege flumine. Pag. 65. col. 2. lin. 35. Pasterfa-
 milias, lege Paterfamilias, & lin. vltima de meno, lege de minoribus. Pag. 68.
 col. 1. lin. 9. datis, lege dat. & col. 2. lin. 44. Comitibus, lege Comitibus, Pag. 70.
 col. 1. lin. 45. Authoristata, lege autoristata, & col. 2. lin. 38. Principibus, lege Prin-
 cipibus. Pag. 71. col. 2. lin. 33. Sacramentum, lege Sacramentum. Pag. 72. col. 2.
 lin. 20. Olibe, lege Oliba. Pag. 76. col. 2. lin. 8. & lege est. Pag. 81. col. 1. lin. 4. asso-
 ciantibus, lege associantibus. Pag. 85. col. 1. lin. 21. æternæ, lege æterna, & lin. 23.
 lectæ, lege lecta, & lin. 24. iusta, lege iuxta, & col. 2. lin. 11. transcribentum, lege
 transcribendum. Pag. 87. col. 2. lin. 21. deccedit, lege decidit. Pag. 9. col. 2. lin. penul.
 Magistratur, lege Magistratu, Pag. 91. col. 1. lin. 5. terminare, lege terminari.
 Pag. 92. col. 2. lin. 41. fe. lege se. Pag. 94. col. 2. lin. vlt. obseruantia, lege obseruan-
 tiam. Pag. 96. col. 1. lin. dictio (& 6) abundat. Pag. 97. col. 2. lin. 32. talli, lege tol-
 li. Pagina 102. col. 2. lin. vltima dictio (in) abundat. Pagina 104. col. 1. lin. 45.
 esicta, lege dicta. Pag. 105. col. 2. lin. 13. estant, lege extant. Pag. 107. col. 2. lin. 41.
 Canone, deficit si quid inuenisti, & lin. penul. dici, lege diui, Pag. 108. col. 1. lin. 27
 Thesantis, lege Tesaurus. Pag. 110. col. 2. lin. 1. indinis, lege indignis. Pag. 124.
 col. 1. lin. 29. hẽ, lege hęc. Pag. 118. col. 1. lin. 41. indini, lege indigni. Pag. 120. col. 1.
 lin. 11. vltorius, lege alterius. & lin. 33. institutas, lege institutus. Pag. 122. col. 2.
 lin. 31. punitio, lege punitorum. Pag. 130. col. 2. lin. 38. aduere, lege adducere.

EMINENTISSIMO,
ET
REVERENDISSIMO
ALEXANDRO BICHIO
EPISCOPO CARPENTORACTEN.
S. R. E. CARDINALI.

VITATIS Ius, quod Iureconsulti respectu Parentum in filiorum fauorem agnouerunt, (vt attestatur Paulus Iureconsultus libro secundo ad Sabiaum, cuius fragmentum refertur in l. in suis. ff. de liberis, & posthumis) mihi videtur versa vice, in me reperiri. agnoscendo me deuinctum V. Eminenciæ seruituti, propter honorem, quo dilectum filium meum Don Bernardum de Ripoll, dignatur V. Eminencia cohonestare. Cuius quidem honoris, & obsequij cum ipse demonstrationem præstare non valeat, decreui (ipsius partes suscipiens) vniuerso Populo, in animi grati pignus, hos fructus, quos parturij, V. Eminenciæ dicare. Cumque ipsa materia Regalis sit, acclamare videtur, in lucem non prodire, sub minori tutelari vmbra, quam V. Eminenciæ. Dignetur V. Eminencia obsecro eos admittere. Nosque patrem, & filium, in famulatu habere. Deus omnipotens V. Eminenciam dignetur longeuos annos conseruare, in Sanctæ Ecclesiæ cultu. Barcinone.

Vestra Eminencia.

Perpetuus Famulus.

DON ACACIUS DE RIPOLL.

CAPVT I.

QVÆ DICANTVR REGALIÆ, ET QVARE.

SVMMARIVM.

CAP I.

REGALIÆ, absolute quæ dicantur,
num. 1.

Regalia quare sic appellentur, num. 2.

Regalia sunt quæ Regis dicuntur propria,
num. 3.

Regalia ex qua causa competunt Regi, n. 4.

Regalia ad honorẽ Regis sunt cõstituta, n. 5.

Regalia quare sic appellentur ex mente
aliquorum, num. 6.

Regalia competunt ratione suprema & supe-
rioritatis, num. 7.

Regalia non sunt iura quæ competunt, non
vt Regi, num. 8.

Regalia an sit omne ius Regi reservatum,
num. 9.

Redditus, & tributa Regia an sint Re-
galia, num. 10.

Regalia quomodo inducantur, num. 11.

Regalia in Chatalonia qualiter crebentur,
num. 12.

Regalias in Cathalonia exercet Locumte-
nens Generalis, num. 13.

Locumtenens Generalis in Cathalonia qua-
lem iurisdictionem exercet, num. 14.

Locumtenens Generalis in Cathalonia po-
test facere ea omnia, quæ dominus Rex,
num. 15.

Interdictum possessorium retinendũ, an lo-
cum habeat in Regalijs, num. 16. & 19.

Titulus coloratus requiritur in manutentione,
num. 17.

Incapacitas in Regalijs obstat, num. 18.

Titulus qualis requiratur in manutentione,
num. 19.

Regalia an conceantur concessa in gene-
rali concessione, num. 20.

Iurisdictiono superior remanet Regi respectu
illius quam concessit, num. 21.

REGALIÆ absolute
sumptæ; sunt iura illa
suprema, quæ Impera-
tori, seu Regi, vel su-
premo domino, non
recognoscẽti superio-

rem competunt. Ita docuerunt Andreas
de Iferniz, Bal. & communiter Scriben-
tes in cap. 1. quæ sint Regalia. Appel-

lantur autem hoc nomine, a Regis no-
mine; tanquam informante, cum sint

Iura quædam propria domini Regis
eo quod dicuntur affixæ eius ossibus.

Et ab eo separari non possunt omnes,
cum pertineant Dignitati, & potestati

Regiæ, in compensationem immensæ
laboris, quem Rex in custodia, & cõser-

uatione subditorum sustinet. Iuxta no-
tata per Mier. ad cõstituto. Regiæ Ma-

riæ col. 10. cap. 35. in noua compila-
pag. 491. num. 2. sequitur Rollan. à Val-

le. con. 1. num. 153. tom. 2. vbi sequendo
Mathæum de Afflic. dicit. Quod Re-

galia ad decorem, & honorem Principis
deputatæ sunt, & ad eum diriguntur.

Iuxta tradita per Oliba ad vsati. alium
namq; de iure fisci cap. 5. num. 1. & sic

prædictum nomen Regalia declarat
Maran. de ordi. Iudicio. 4. par. dif. 5. n. 3.

Cæpola de serui. rusti. cap. 3. num. 17.
iuxta tradita per Rossen. de Feud.

tom. 1. cap. 5. col. 1. in additio. littera. E.
licet Cæpola dicto loco meo Iudicio,

exemplo a se tradito, non confirmet
suum dictum. Postquam enim pro re-

gula tradidit. Regalias dici eas, quæ ad
Principem tantum expectant, vel ad

alium non habentem superiorem, quæ

Pactam differt à iuramento, num. 103.
Pactum obligat successores, num. 104.
Iuramentum non obligat successorem, num. 105.
Constitutiones in vim pacti sunt in Catalonia, num. 106.
Rex censetur succedere in Regno, ex eisdem causis suorum prædecessorum, num. 107.
Rex novus tenetur iurare sicuti Prædecessor eadem forma, num. 108.
Vassalli durante dilatione iuramenti in Catalonia in nihilo Regi tenentur, num. 109.
Vassalli non tenentur obsequia Regi donec iuraverit, num. 110.
Verbum Respondere, quid significet, num. 111.
Verba generalia, omnia comprehendunt, num. 112.
Generale Verbum omnia comprehendit etiam in odiosis, num. 113.
Dictio Aliqua, & Quælibet, quid significant, num. 114.
Rege recusante prestare iuramentum quid sciendum, num. 115, & sequen. & n. 122.
Via coæctiva an locum habeat, num. 116.
Prima sedes à nemine iudicatur, num. 117.
Rex quo ad suos Vassallos prima sedes dicitur, num. 118.
Precibus à Rege sunt impetranda negocia, num. 119.
Constitutio de la observansa quando locum habeat, num. 120, & 121.
Contrasactio Constitutionum qualiter reparatur, num. 121.
Cogitandum non est Regem esse iniquum, cum sequen. num. 123.
Fortuitorum casuum distinctio, num. 124.
Renunciatio casuum fortuitorum quos comprehendat, num. 125.
Bellum Florentinorum inopinatum, num. 126.
Regi asserenti se esse occupatum an sit credendum cum sequen. num. 128.
Necessitatis plura referuntur, num. 129.
Necessitas illicita, facit licita, num. 130.
Officiales fuerunt creati necessitatis causa, num. 131.

Officialiam creatio quando fuerit declarata nulla, num. 132.
Locutenens generalis est delegatus, n. 133.
Locutenens expirat defuncto Rege, num. 134.
Rege defuncto, quis ministret iustitiam, num. 135.
Primogenitus Regis est verus Gubernator, num. 136.
Frater Regis quando habeatur loco Principis, num. 137.
Frater Regis dicitur Infans, num. 138.
Gubernator Catalonia ordinarius quis sit, num. 139.
Gubernatoris Catalonia aliqua referuntur, num. 140.
Credendum an sit Regi asserenti se esse occupatum cum sequen. num. 141.
Regis autoritas magna, num. 142.
Regi an sit credendum quando agit de suo commodo, & sequen. num. 143, & 146.
Credendum an sit Principi in tertij præiudicium, num. 144, 145, & 147.
Credendum an sit Principi circa suos contractus, num. 148.
Contractus à Principe non possunt alterari, num. 149.
Iuramenti prestatio in Catalonia non dependet à sola Regis voluntate, num. 150.
Iuramenti prestatio est necessaria respectu Regis, num. 151.
Principi non est credendum in præiudicium alicuius, & sequen. num. 152.

Caput Tertium, de Regalijs competentibus Comitibus Barcinone, & à quo tempore, & an eas communicare possent.

Tractaturus de Regalijs competentibus Comitibus Barcinone præsupponendum esse censeo eorum principium, tanquam fundamentum, & bassem, huius edificij, facta

- Aulis die 3. Nouembris 1633. cum esset prætensum, prædictos Fiscales contrafecisse dictæ constitutioni, fuit resolutum, non contrauenisse. quia non mouerunt causam. Sed causa erat iam cepta, & ipsi se opposuerunt. erat Scriba Mandati. dicti dubij. N. Sola Regius Mandati Scriba.
- 66 Similiter fuit, & alias dubitatum. (cum ex dictis resolutionem habeamus, quod Fiscus non potest supplicare, quia votum habuit in prima instantia) an casu quo, aliqua causa inter aliquos moueretur, in qua Fiscus haberet interesse, si disputetur ea in secunda, & tertia instantia, an tunc Fisci Aduocatus possit interuenire, & votum habere. & cum hoc dubium fuisset suscitatum postea die 10. Maij 1600. iunctis tribus Aulis fuit conclusum, quod Fisci Aduocatus Regij patrimonij possit interuenire, & votum habere in causis iurisdictionum secundæ, vel tertiæ instantiæ est in libro conclusionum Regiæ Audienciæ de tempore Excellentissimi Doa Laurentij Suarez de Figueroa, Locumtenentis Generalis de anno 1600.
- 67 Fisci Aduocatum non esse de Regio Consilio, expressè attestatur Ferrer 3. par. obseru. cap. 8. ipsumque post omnes Doctores Regiæ Audienciæ sedere debere. licet fuisset creatus
- 68 Fisci Aduocatus ante alios Doctores Regiæ Audienciæ, quia semper in or-

dine præcedentiæ, posterior sedebit Fisci Aduocatus. prout vidi in persona Christophori Fumaz vltimi Fisci Aduocati Patrimonialis, tradit Xammar de offi Iud. & Aduo. 2. p. quæst. 6. n. 22. Verum tamen est, quando causa deciditur votat in secundo loco, videlicet immediate post Relatorem, ex consuetudine, vt attestatur Calici. Marga. Fisci. cap. 1. num. 4. & expertus sui. eo quod in Baiulia Generali existente Assessore antiquiori Doctore Hieronymo Fontaner, & Tamboni, ipse præcedebat Doctorem Gasparem Iulianum Pero Fisci Aduocatum, nouiori tamen loco prouisum.

Hæc sunt, quæ circa Regaliarum materiam, summarie referre mihi se obolerunt. ex quibus percipitur in vna quique Regalia eius substantia, & vera cognitio, non potui longius protrahere calamus, ne grauius volumen fieret, cum breuitate gaudeant moderat. tum ne grauius fieret volumen, quod mihi animaduertent illi, quorum expensis, erat typis mandandum, propter temporis, & monetarum angustias, cum quibus finem impono vtinam sit ad laudem Sanctissimæ Trinitatis eiusdemque Filiz, Matris, & Sponsæ sub inuocatione Purissimæ, & Immaculatæ Conceptionis quam æterna ætate in Patronam elegi.

